

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1900.

Andra Kammaren.

N:o 37.

Onsdagen den 18 april.

Kl. $\frac{1}{3}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades de i kammarens sammanträden den 6 och den 7 innevarande april förda protokoll.

§ 2.

Herr statsrådet m. m. grefve *H. Wachtmeister* aflemnade Kongl. Maj:ts propositioner till Riksdagen:

angående bestämmelser om förlust af pensionsrätt eller pension för den, som blifvit från innehafvande tjenst afsatt eller förklarats hafva gjort sig till afsättning skyldig;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter handelsidkerskan Klara Karolina Åkergren;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter Anna Kajsa Andersson;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter handlanden K. S. Zackau; och

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter handskmakaren Anders Sjögren.

De kongl. propositionerna bordlades.

§ 3.

Föredrogos hvar för sig och hänvisades till statsutskottet Kongl. Maj:ts å kammarens bord hvilande propositioner till Riksdagen:

angående upplåtande till landtförsvaret af mark, tillhörande förra kronofogdebostället Westerhus n:o 2 och förra regementspastorsbostället Westerhus n:o 3 i Jemtlands län; och

angående försäljning af åtskilliga kronolägenheter.

§ 4.

Föredrogs, men blef å nyo bordlagdt konstitutionsutskottets memorial n:o 4, angående talmannens i Andra Kammaren vägran af proposition på yrkande, att framlagd voteringsproposition icke måtte godkännas.

Derefter yttrade

Herr Hedin i Stockholm: Herr talman! Jag tager mig friheten anhålla, att kammaren af skyldig hänsyn till det stora antal ledamöter, som äro hemresta under påskferierna och som säkerligen icke hafva varit i tillfälle att taga kännedom om detta konstitutionsutskottets memorial, behagade bestämma en viss dag, då detta memorial skall företagas till afgörande. Det förefaller mig, att detta lämpligen kunde ske vid det bordläggningssammanträde, som lærer komma att ega rum om fredag; då är kammaren fulltaligt samlad, då hafva alla ledamöterna hunnit läsa igenom memorialet och besinna sig på detsamma. Då det icke är att förmoda, att någon synnerligt lång debatt skall af detta memorial föränledas, så torde ej heller någon betänklighet vara för handen att förlägga föredragningen af detta ärende till ett sådant bordläggningsplenum om fredag middag. I annat fall ginge det naturligtvis också för sig att sätta ärendet främst på föredragningslistan till lördagens plenum; men jag framställer dock yrkande i det förra hänseendet.

Hvad herr Hedin sålunda hemställt blef af kammaren bifallet.

Häruppå lemnades på begäran åter ordet till

Herr Hedin i Stockholm, som yttrade: För den händelse det tillåtes att tala om den frågan nu, skulle jag vilja hemställa, att det uppskjutna statsutskottsmemorialet n:o 45 måtte få uppföras närmast efter det nu nämnda konstitutionsutskottsmemorialet, som skulle förekomma på fredag middag.

Kammaren biföll jemväl hvad herr Hedin nu hemställt.

§ 5.

Föredrogs och bordlades åter Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, n:o 15.

§ 6.

Justerades ett protokollsutdrag.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes bevilningsutskottets betänkande n:o 30, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om frilager m. m.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgörömålen beviljades: herr *O. H. Ström* under 9 dagar fr. o. m. den 20 innevarande april och herr *J. A. Kinnman* under 4 dagar fr. o. m. den 1 nästkommande maj.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,47 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.

Torsdagen den 19 april.

Kl. 12 middagen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 12 innevarande månad.

§ 2.

Till kammaren hade inkommit följande läkareintyg och skrivelse, hvilka upplästes:

Att herr statsrådet m. m. D. G. Restadius på grund af sjukdom (influenta) för närvarande måste hålla sig på sina rum, betygar. Stockholm den 18 april 1900.

A. Nettelblad.

Legit. läkare.

Till herr talmannen i Andra Kammaren.

Undertecknad ber härmed få anmäla, att jag af sjukdom är oförmögen att denna dag infinna mig i kammaren. Läkarebetyg har jag ännu ej hunnit anskaffa. Stockholm den 19 april 1900.

Carl Lindhagen.

§ 3.

*Gemensamma
omröstningar.*

Sedan Riksdagens båda kamrar förehaft och godkänt de i statsutskottets memorial n:o 45 punkterna 1, 2 och 4, n:o 53 och n:o 54 punkterna 1, 2, 3, 4 och 6 föreslagna voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, deri kamrarne fattat stridiga beslut, samt bestämdt blifvit, att omröstningar öfver de olika besluten denna dag skulle ega rum, så anställes nu berörda omröstningar enligt nedan intagna voteringspropositioner i följande ordning, nemligen:

I:sta omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning i ämnet, må för anskaffning af ammunition för eldhandvapen bevilja en summa af

3,390,000 kronor samt deraf på extra stat för år 1901 anvisa ett belopp af 954,000 kronor, hvaraf 300,000 kronor afsedda för utvidgning af ammunitionsfabrikens afdelning å Karlsborg, röstar

*Gemensamma
omröstningar.*
(Forts.)

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, på det sätt bifallit Kongl. Maj:ts nu förevarande framställning, att Riksdagen för anskaffning af ammunition för eldhandvapen beviljat en summa af 3,090,000 kronor samt deraf på extra stat för år 1901 anvisat ett belopp af 654,000 kronor.»

Sedan voteringsseglarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsseglarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu seglarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 45 Ja och 176 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 133 Ja och 8 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	45 Ja och 176 Nej;
sammanräkningen visar	178 Ja och 184 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

2:dra omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må, i öfverensstämmelse med hvad i herr S. Wieselgrens med flere motion föreslagits, på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts framställning i ämnet, att Riksdagen för anskaffning af ny fältartillerimateriel och ammunition beviljar 12,000,000 kronor och deraf på extra stat för år 1901 anvisar en fjerdedel eller 3,000,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, på det sätt bifallit Kongl. Maj:ts förevarande framställning och herr

Gemensamma omröstningar. Wieselgrens med flere i ämnet väckta motion, att Riksdagen för anskaffning af ny fältartillerimateriel och ammunition beviljat å extra stat 12,000,000 kronor och deraf för år 1901 afsatt en sjettedel eller 2,000,000 kronor för att efter Riksdagens medgifvande användas.»
(Forts.)

Sedan voteringsseglarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsseglarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 46 Ja och 175 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 126 Ja och 17 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	46 Ja och 175 Nej,
sammanräkningen visar	172 Ja och 192 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

3:dje omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må till det frivilliga skytteväsendets befrämjande på extra stat för år 1901 anvisa 320,000 kronor, att af Kongl. Maj:t för ändamålet användas på sådana vilkor och under sådan kontroll, att det med det frivilliga skytteväsendet afsedda syftet må i möjligaste mån vinnas, samt med rättighet för Kongl. Maj:t ej mindre att under följande år använda hvad af anslaget kan under året besparas, än äfven att förskottsvis af tillgängliga medel under innevarande år utanordna af detta anslag högst 40,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, till det frivilliga skytteväsendets befrämjande på extra stat för år 1901 anvisat 240,000 kronor, att af Kongl. Maj:t för ändamålet användas på sådana vilkor och under sådan kontroll, att det med det frivilliga skytteväsendet afsedda syftet må i möjligaste mån vinnas, samt med rättighet för Kongl. Maj:t ej mindre att under följande år använda hvad af anslaget kan under året besparas, än

äfvén att förskottsvis af tillgängliga medel under innevarande år *Gemensamma omröstningar.*
utanordna af detta anslag högst 20,000 kronor.»

(Forts.)

Sedan voteringsmeddelarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmeddelarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknings och utföll omröstningen med 103 Ja och 120 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 113 Ja och 28 Nej. hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	103 Ja och 120 Nej,
sammanräkningen visar	216 Ja och 148 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

4:de omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen må i riksstaten för år 1901 höja anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 1,300,000 kronor, med 425,000 kronor till 1,725,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, på det sätt bifallit Kongl. Majt:s förevarande framställning, att Riksdagen i riksstaten för år 1901 höjt anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 1,300,000 kronor, med 300,000 kronor till 1,600,000 kronor.»

Sedan voteringsmeddelarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmeddelarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknings och utföll omröstningen med 62 Ja och 159 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första

Gemensamma omröstningar. Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 128 Ja och 14 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens
 (Forts.) röster eller ..... 62 Ja och 159 Nej,
 sammanräkningen visar ..... 190 Ja och 173 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

5:te omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förevarande framställning, till höjande af aflöningen för laboratorn i bakteriologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutets patologisk-anatomiska institution till 3,000 kronor, hvaraf 750 kronor skola utgöra tienstgöringspenningar, beviljar på ordinarie stat ett anslag af 1,000 kronor, med förklarande, att förordnande för laboratorn må från och med början af år 1901 utfärdas utan inskränkning till viss tid, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning och sålunda till höjande af aflöningen för laboratorn i bakteriologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutets patologisk-anatomiska institution till 4,500 kronor, hvaraf 1,500 kronor skola utgöra tienstgöringspenningar, beviljat på ordinarie stat ett anslag af 2,500 kronor, med förklarande, att förordnande för laboratorn må från och med början af år 1901 utfärdas utan inskränkning till viss tid.»

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 88 Ja och 130 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 37 Ja och 99 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens
 röster eller ..... 88 Ja och 130 Nej,
 sammanräkningen visar ..... 125 Ja och 229 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

6:te omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen medgifver, att såsom understöd åt sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Kongl. Maj:t pröfvas vara i behof af dylikt understöd, må utgå till en andra årskurs vid af staten understödd folkhögskola högst 1,000 kronor, dock endast för så vidt i samma kurs ett antal elever, motsvarande minst fjerdedelen af dem, som under närmast föregående läsår genomgått den första årskursen, begagnar undervisningen, samt höjer förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor från nuvarande belopp af 55,000 kronor med 55,000 kronor eller till 110,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, medgifvit, att såsom understöd åt sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Kongl. Maj:t pröfvas vara i behof af dylikt understöd, må utgå till en andra årskurs vid af staten understödd folkhögskola högst 2,000 kronor, dock endast för så vidt i samma kurs ett antal elever, motsvarande minst fjerdedelen af dem, som under närmast föregående läsår genomgått den första årskursen, begagnar undervisningen, samt höjt förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor från nuvarande belopp af 55,000 kronor med 65,000 kronor eller till 120,000 kronor.»

Sedan voteringsseglarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsseglarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu seglarnes öppnande och uppräknings och utföll omröstningen med 58 Ja och 165 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 92 Ja och 46 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	58 Ja och 165 Nej,
sammanräkningen visar.....	150 Ja och 211 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Gemensamma
omröstningar.

(Forts.)

7:de omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, för höjande af den till professorn i grufvetenskap vid tekniska högskolan från staten utgående aflöning från dess nuvarande belopp, 4,700 kronor, till 6,000 kronor, deraf 4,000 kronor skola utgöra lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar, beviljar ett ordinarie anslag af 1,300 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutat, att för höjande af den till professorn i grufvetenskap vid tekniska högskolan från staten utgående aflöning från dess nuvarande belopp, 4,700 kronor, till 5,500 kronor, deraf 4,000 kronor skola utgöra lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, bevilja ett ordinarie anslag af 800 kronor.»

Sedan voteringszedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringszedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 50 Ja och 168 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anstald, hade utfallit med 133 Ja och 8 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens

röster eller	50 Ja och 168 Nej,
sammanräkningen visar	183 Ja och 176 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

8:de omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att den med sysslomansbefattningen vid Nyköpings hospital förenade aflöning bestämmes att efter den nuvarande innehafvarens afgång skola utgå med kontant 2,800 kronor, deraf två tredjedelar lön och en

tredjedel tjänstgöringspenningar, jemte boställsvåning, ved och lyse, röstar

*Gemensamma
ömröstningar.
(Forts.)*

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen i likhet med Andra Kammaren, bestämt, att den med sysslomansbefattningen vid Nyköpings hospital förenade aflöning skall efter den nuvarande innehafvarens afgång utgå med kontant 1,800 kronor, deraf två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar, jemte boställsvåning, ved och lyse.»

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmeddelarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknning och utföll omröstningen med 59 Ja och 157 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 117 Ja och 20 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra kammarens

röster eller	59 Ja och 157 Nej,
sammanräkningen visar	176 Ja och 177 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

9:de omröstningen:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat för år 1901 beviljar ett anslag af 4,000 kronor, att utgå till understöd åt Stockholms alkoholisthem på vilkor, som af Kongl. Maj:t prövas lämpliga, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, på extra stat för år 1901 beviljat ett anslag af 7,500 kronor att

Gemensamma omröstningar. utgå till understöd åt Stockholms alkoholisthem på vilkor, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga.»

Sedan voteringsmedlarna blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmedlarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig och utföll omröstningen med 94 Ja och 124 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 92 Ja och 46 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens
 röster eller ..... 94 Ja och 124 Nej,
 sammanräkningen visar ..... 186 Ja och 170 Nej;

Och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

§ 4.

Herr statsrådet m. m. *J. I. Crusebjörn* aflemnade Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående inköp af beskickningshus i Paris.

Den kongl. propositionen bordlades.

§ 5.

Föredrogs hvar för sig och hänvisades till statsutskottet Kongl. Maj:ts nedannämnda, å kammarens bord hvilande propositioner till Riksdagen:

angående bestämmelser om förlust af pensionsrätt eller pension för den, som blifvit från innehafvande tjenst afsatt eller förklarats hafva gjort sig till afsättning skyldig;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter handelsidkerskan Klara Karolina Åkergren;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter Anna Kajsa Andersson;

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter handlanden K. S. Zackau; och

angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter handskmakaren Anders Sjögren.

§ 6.

Föredrogs, men bordlades åter bevillningsutskottets betänkande n:o 30.

§ 7.

Föredrogs statsutskottets memorial n:o 54, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens åttonde hufvudtitel, punkt 5:o; och biföll kammaren dervid hvad utskottet i denna punkt hemställt.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Herr *E. Biesért* aflemnade en motion, n:o 176, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition i fråga om anordnande af fabriksinspektion under år 1901.

Denna motion blef på begäran bordlagd.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,20 e. m.

In fidem

E. Nathorst Böös.
